

Sygn. akt IV KK 700/21

POSTANOWIENIE

Dnia 19 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
w sprawie **E. G.**,
skazanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 300 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 19 stycznia 2022 r.,
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 27 lipca 2021 r., sygn. akt IV Ka [...],
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w K. z dnia 12 sierpnia 2020 r.,
sygn. akt II K [...],

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć skazanego.**

UZASADNIENIE

E. G. został oskarżony o to, że: „będąc współnikiem oraz członkiem zarządu spółki E. (...) sp. z o.o. w K., mając świadomość toczącego się z udziałem tej spółki przed Sądem Rejonowym w K., Wydział I Cywilny do sygn. I C (...), postępowania z powództwa K.S. w przedmiocie uzgodnienia treści księgi wieczystej prowadzonej dla nieruchomości gruntowej położonej w K., dzielnicy K., obejmującej działkę ewidencyjną o nr 769, obręb ewidencyjny nr (...), B., o powierzchni 2 724,00 m², objętej księgą wieczystą nr (...), a w szczególności będąc świadomym udzielenia zabezpieczenia roszczenia K. S. poprzez wpisanie w tej księdze wieczystej na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w K. Wydział I Cywilny z dnia 7 maja 2014 r., sygn. I Co (...), ostrzeżenia o niezgodności stanu prawnego w niej

ujawnionego z rzeczywistym stanem prawnym, w okresie od dnia 5 listopada 2015 r. do dnia 24 października 2016 r. w K., w zamiarze dokonania czynu zabronionego – udaremnienia wykonania postanowienia Sądu Rejonowego w K. Wydział I Cywilny z dnia 7 maja 2014 r. o udzieleniu zabezpieczenia oraz przyszłego wyroku sądowego o uzgodnieniu treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym- bezpośrednio zmierzał do udaremnienia zaspokojenia swojego wierzyciela K.S. poprzez usunięcie mienia zagrożonego zajęciem w postaci wyżej opisanej nieruchomości spółki E. (...) sp. z o.o., co wykonał poprzez złożenie i popieranie wniosku z dnia 5 listopada 2015 r. o wszczęcie egzekucji przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w K. K.O. (sygn. akt: KM (...)) na podstawie Aktu Poddania Się Egzekucji przez spółkę E. (...) sp. z o.o. w akcie notarialnym z dnia 24 lipca 2015 r., sporządzonym przed notariuszem S. G. - Repertorium (...), opatrzonego klauzulą wykonalności dnia 22 września 2015 r. przez Sąd Rejonowy w K. Wydział IV Gospodarczy, przy czym dokonanie tego czynu zabronionego nie nastąpiło z uwagi na działania prawne podjęte przez pokrzywdzonego i skutkujące wydaniem w dniu 1 lipca 2016 r. przez Sąd Okręgowy w K. Wydział I Cywilny w sprawie o sygn. akt: 1 Co (...) postanowienia zabezpieczającego o zwolnieniu spod egzekucji przedmiotowej nieruchomości, utrzymanego w mocy postanowieniem Sądu Apelacyjnego w (...) I Wydział Cywilny z dnia 24 października 2016 r. do sygn. akt ACz (...),

tj. o przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 300 § 2 k.k.”

Wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 12 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K (...), E.G. został uznany za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu aktem oskarżenia, przy czym sformułowanie „swojego wierzyciela” zastąpiono zwrotem: „wierzyciela spółki E. (...) sp. z o.o.”, przyjmując ponadto, że czynu tego oskarżony dopuścił się działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, a opis czynności sprawczych uzupełniono o wzięcie udziału przez oskarżonego w podjęciu uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki E. (...) sp. z o.o. z 11 maja 2015 roku o wyrażeniu zgody na nabycie przez tę spółkę 10 udziałów będących własnością E. G. w celu ich umorzenia za wynagrodzeniem, następnie zawarcie w dniu 24 lipca 2015 roku umowy sprzedaży owych udziałów”,

tj. przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 300 § 2 k.k. i w zw. z art. 12 § 1 k.k., za które – na mocy art. 300 § 2 k.k. w zw. z art. 14 § 1 k.k., przy zastosowaniu art. 37a k.k. – wymierzono oskarżonemu karę w wysokości 200 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 100 złotych.

Ponadto, na mocy art. 41 § 1 k.k. orzeczono względem oskarżonego E.G. zakaz zajmowania stanowisk w organach statutowych spółek prawa handlowego oraz podejmowania czynności prawnych i faktycznych w imieniu lub na rachunek tego rodzaju podmiotów na okres 3 lat.

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego, który – podnosząc zarzuty obrazy przepisu postępowania, mogącej mieć wpływ na treść orzeczenia (art. 14 § 1 k.p.k.) oraz obrazy prawa materialnego (art. 12 § 1 k.k., art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 300 § 2 k.k., art. 41 § 1 k.k.) – wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, ewentualnie, uchylenie orzeczenia o środku karnym z art. 41 § 1 k.k.

Wyrok Sądu pierwszej instancji został również zaskarżony przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego, który – podnosząc zarzuty: błędu w ustaleniach faktycznych, mającego wpływ na treść orzeczenia, obrazy prawa procesowego, która miała wpływ na treść wyroku (art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k.) oraz zarzut naruszenia prawa materialnego (art. 46 § 1 k.k.) – wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez poprawienie opisu i kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu oraz orzeczenie obowiązku naprawienia szkody w wysokości 20 000 zł.

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 27 lipca 2021 r., sygn. akt IV Ka (...), utrzymał w mocy wyrok Sądu pierwszej instancji.

Wyrok Sądu odwoławczego został zaskarżony kasacją przez obrońcę skazanego, który podniósł zarzut rażącej obrazy przepisów postępowania – art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. – przez utrzymanie w mocy wyroku Sądu Rejonowego w K., na mocy którego przypisano oskarżonemu czyn nie objęty – w zakresie dotyczącym (1) wzięcia udziału przez oskarżonego w podjęciu uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników E. (...) sp. z o.o. w dniu 11 maja 2015 r. o wyrażeniu zgody na nabycie przez Spółkę udziałów własności oskarżonego w celu ich umorzenia oraz (2) zawarcia w dniu 24 lipca 2015 r. umowy sprzedaży przedmiotowych udziałów – wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami – skargą uprawnionego oskarżyciela, wykraczający tym samym poza granice wyznaczone opisem zdarzenia historycznego będącego podstawą zarzutu aktu oskarżenia.

Na podstawie tak sformułowanego zarzutu autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 12 sierpnia 2020 r. sygn. akt II K (...) i uniewinnienie oskarżonego E. G. od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Prokurator w odpowiedzi na kasację, wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, co uprawniało do jej oddalenia na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Na wstępie należy zauważyć, że wobec prawomocnego wymierzenia skazanemu kary grzywny za przypisane przestępstwo podstawą kasacji jego obrońcy mogli być jedynie zarzuty wskazujące na wystąpienie w sprawie okoliczności, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k. Z tego względu poza zakresem rozważań pozostawiono, wyrażone w uzasadnieniu kasacji, uwagi na temat zastosowania w sprawie art. 300 § 2 k.k.

Odnosząc się do *meritum* kasacji, w której wskazano na wystąpienie w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, określonej w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., to zauważyć należy, że identyczna co do istoty argumentacja została wyrażona w apelacji obrońcy E. G. – w zakresie zarzutu obrazy art. 14 k.p.k. Sąd odwoławczy miał ją na wadze, stwierdzając w uzasadnieniu wydanego wyroku, że „Sąd Rejonowy, uzupełniając opis czynu zarzucanego aktem oskarżenia, nie naruszył zasady skargowości. Opis czynu przypisanego oskarżonemu wyrokiem, wzbogacony o kilka elementów mieści się w granicach czynu zarzucanego oskarżonemu w akcie oskarżenia, rozumianego jako zdarzenia historyczne. Tożsama pozostała osoba pokrzywdzonego, przedmiot czynności wykonawczej (przedmiotowa nieruchomość) oraz cel, do którego dążył oskarżony i współsprawcy, a mianowicie dążenie do pozbawienia pokrzywdzonego własności przedmiotowej nieruchomości” (s. 3 uzasadnienia wyrok Sąd *ad quem*). Sąd Najwyższy podziela zaprezentowane stanowisko i argumentację wyrażoną na jego poparcie, co w tych realiach procesowych sprawia, że dalsze rozważania będą miały charakter uzupełniający.

Lektura uzasadnienia kasacji wskazuje, że jej autor posiada wiedzę nt. problematyki tożsamości czynu w kontekście granic skargi oskarżyciela w postępowaniu karnym i nie kwestionuje bezspornego stanowiska, powszechnie aprobowanego w judykaturze, zgodnie z którym granice tożsamości czynu zarzucanego i czynu przypisanego wyznaczają ramy zdarzenia faktycznego (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2019 r., I KZP 6/19, OSNKW 2019/9/53, LEX nr 2718761*). Myli się natomiast skarżący stwierdzając, że wobec braku uzasadnienia aktu oskarżenia „granice tego zdarzenia poszukiwać można zatem jedynie w obszarze okoliczności ujętych w opisie czynu zarzucanego oskarżonemu”

(s. 3 kasacji). Należy podkreślić, że opis czynu zarzucanego oskarżonemu w akcie oskarżenia stanowi jedynie propozycję redakcji potencjalnego czynu przypisanego przez sąd orzekający. Ma on rzecz jasna doniosłość w zakresie określenia granic skargi, ale nie może limitować sądu w zakresie poczynienia ustaleń, które taki opis czynu by modyfikowały. Oczywiście jest bowiem, że sąd nie jest związany ani opisem czynu, ani jego kwalifikacją prawną, wskazanymi w akcie oskarżenia (*por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2021 r., II KK 26/21, LEX nr 3219756*).

Sąd pierwszej instancji miał zatem podstawy do tego, by uzupełnić opis czynu, zawarty w akcie oskarżenia o dwa zachowania, wpisujące się w proceder, którego dotyczy sprawa, i taki zabieg w żadnym razie nie może zostać uznany za wyjście poza granice skargi. Bez znaczenia pozostaje kwestia czasu i miejsca ich realizacji. Zachowania, o które uzupełniono opis czynu, stanowiły bowiem etapy jednego i tego samego czynu skazanego w znaczeniu prawnym, mającego doprowadzić do utraty przez pokrzywdzonego Klaudiusza Sycha nieruchomości gruntowej. Specyfika przestępstwa określonego w art. 300 § 2 k.k. wskazuje, że może ono polegać na realizacji całego zespołu zachowań, rozciągniętych w czasie i dokonywanych w różnych miejscach i w różny sposób, na co wskazuje już choćby sama mnogość znamion czynności wykonawczej („usuwa, ukrywa, zbywa, darowuje, niszczy, rzeczywiście lub pozornie obciąża albo uszkadza składniki swojego majątku”). Ich elementem wspólnym jest jednak realizacja zamiaru znamiennej celem (*dolus directus coloratus*), polegającym na udaremnieniu wykonania orzeczenia sądu lub innego organu państwowego, co jednocześnie – oprócz *iunctim* w zakresie strony podmiotowej – spaja te zachowania tożsamością przedmiotu czynności wykonawczej i z reguły także tożsamością osoby pokrzywdzonego. Uwzględniając tę zindywidualizowaną co do typu czynu zabronionego perspektywę oceny granic skargi, zarzut ich przekroczenia w akcentowany przez obrońcę skazanego sposób należało uznać za bezzasadny w oczywistym stopniu.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, na podstawie art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k., kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążając skazanego.